

По-късно в същия ден президентът Желев посети щаба на III армия.

♦♦♦

През м. юни 1995г. заедно с Илона Томова взехме участие в организираното от МОИТ Национално съвещание по проблемите, свързани с обучението и възпитанието на децата от ромски произход. Преди това ние бяхме оказали помощ при подготовката на основния доклад, изнесен на съвещанието от началника на управление „Общо образование“ Александър Грозданов.

♦♦♦

На 7.07.1995 г. президентът Желев се среща с представители на министерствата на образованието, науката и технологиите, на здравеопазването, на труда и социалните грижи, на строителството и териториалното развитие и на вътрешните работи, както и с ръководители и активисти на ромски организации. Присъстваха министрите акад. Илчо Димитров и Минчо Коралски. На срещата бяха обсъдени два въпроса, които президентът Желев постави:

„Първо, да се разработи и приеме специална програма от мерки за решаване на най-острите проблеми на ромите в България.

Второ, да се създаде специален орган към Министерския съвет, който да иницира и координира разработването на тази програма и да следи за нейното изпълнение.“

♦♦♦

На 11.07.1995 г. президентът Желев покани министър-председателя Жан Виденов на разговор по проблемите на ромската общност. Предвид специфичния им характер, президентът предложи да се разработи специална дългосрочна програма за решаването им, а към Националния съвет по социалните и демографски въпроси да бъде обособен орган, в който да бъдат включени представители на ромите. Министър-председателят се съгласи с направеното предложение, като беше уточнено, че специализираният орган ще се съсредоточи върху три основни проблема - безработицата, образованието на децата и битовите условия в кварталите, населени предимно с роми.

♦♦♦

През 1994, 1995 и 1996 г. сам, с Илона Томова или с Пламен Богоев, проведох срещи с министрите на вътрешните работи Чавдар Червенков и Любомир Начев и с директорите на Националната полиция Иван Бацаров и Иван Димов, на които поставях въпроса за необходимостта да бъде отговаряно на международните и наши правозащитни организации, когато те алармират за проявено насилие, и поспециално - към български цигани.

♦♦♦

През януари 1995 г. заедно с началника на управление „Права на човека“ към министерството на външните работи иницирахме обсъждане на механизъм за отговор на международните правозащитни организации между министъра на външните работи Иван Станчов и министъра на вътрешните работи Чавдар Червенков.

♦♦♦

В началото на 1996 г. Илона Томова подготви цикъл от лекции (общо 15 часа) за преподавателите в сержантските полицейски училища, състоящ се от два основни раздела:

1. Социална психология на междуетническите отношения.

2. Циганската общност в България.

През март тя прочете този цикъл пред преподавателите в Сержантското училище в София, а през май - в училището в Пазарджик.

♦♦♦

От 18 до 20 октомври 1996 г. в София (Банкя) беше проведен международен семинар „Сравнителна оценка на социалните стратегии и програми, насочени към ромското население в Централна и Източна Европа“. В словото, което прочетох от името на президента Желев, се казва:

„Катастрофалното влошаване на положението на циганите в България изисква енергични усилия от страна на държавата дори само за забавянето на негативните процеси в общността им. Количествените характеристики на кризата в ромската общност така драстично се различават от средните показатели за България, че още преди години се открие необходимостта

от специфичен подход на държавата и на цялото общество за решаването на проблемите на ромите.

За съжаление нито едно от правителствата в преходния период не се зае с тази задача. Години наред или нищо съществено не се правеше за подобряване положението на ромите, или се вземаха само палиативни мерки. Това се отнася и за последното правителство, въпреки обещанията и поетите и пред мен ангажименти от страна на министър-председателя г-н Виденов.

...Въпреки поетия пред мен ангажимент на министър-председателя през юли 1995г. за изработването и прилагането на комплексна програма за решаване на най-острите проблеми на ромите, това досега не е направено, а липсата на яснота за финансирането на евентуалните предложения на различните министерства буди сериозни съмнения в готовността и решимостта на правителството да се заеме сериозно с тях.

...В същото време част от неправителствените организации се заеха и постигнаха положителни резултати при решаването на конкретни проблеми на ромската общност, особено в сферата на образованието, за ограничаване на случаите на насилие, в работката и осъществяването на различни социални проекти.

...Една далновидна и дългосрочна правителствена политика, насочена към реинтегрирането на ромите в социалния живот, изисква като неотменимо условие активното включване на циганите в управленските структури на различни равнища. В тази връзка години наред аз поставях въпроса за създаването на специален орган към Министерския съвет със силно ромско представителство, който да иницира и координира разработването на съответни програми и да следи за тяхното изпълнение.

Такъв специален орган не бе създаден. Продължава практиката ромите да бъдат изключвани от процеса на подготовка и вземане на решения и от провеждането на политиката дори по проблемите, от които те са засегнати в най-голяма степен.“ □